

LAPIN YLIOPISTON
VUOSIKERTOMUS 2004

UNIVERSITY OF LAPLAND
ANNUAL REPORT 2004

Sisällys

3	Rehtorin katsaus
4	Suuntaa lähivuosien kehittämiselle
6	Saavutusten vuosi KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNNASSA
9	OIKEUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA juhli 25-vuotista taivaltaan
10	YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNNASSA muutosten vuosi
13	TAITEIDEN TIEDEKUNNAN toiminnassa korostuivat muotoilu-, media- ja taidealojen yhteistyö
14	KAUPPATIETEIDEN JA MATKAILUN TIEDEKUNTA aloitti toimintansa
16	Vuoden 2004 uusia avauksia
18	MENETELMÄTIETEIDEN LAITOS
20	KIELIKESKUS
20	KIRJASTO
23	ARKTINEN KESKUS
23	ALUEELLISEN PERUSKOULUTUKSEN YKSIKKÖ
23	MERI-LAPPI INSTITUUTTI
23	TÄYDENNYSKOULUTUSKESKUS
24	Lapin yliopiston kokonaismenot
27	Lapin yliopiston henkilöstö
28	University of Lapland to strengthen its position as a regional, national and international actor
30	Avainluvut - Key statistics

Rehtorin katsaus

Vuonna 2004 yliopistomme otti uuden loikan kasvun ja kehityksen tiellä. Edelliseen tulossopimuskauteen (2001-2003) verrattuna alkanut uusi sopimuskausi (2004-2006) merkitsi yliopiston tutkintotavoitteiden ja toimintavolyymin huomattavaa kasvua, mikä näkyi myös budjettirahoituksen merkittävänä lisäyksenä.

Tältä pohjalta uskaltauduimme myös uusiin avauksiin: yliopiston viides tiedekunta – kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta – aloitti toimintansa vuoden alussa, kolmas rakennusvaihe käynnistyi elokuussa ja uudet opiskelijat saivat kannettavat tietokoneensa syyskuussa. Näillä toimenpiteillä luodaan pohjaa yliopiston hyvälle tulokunnolle pitkälle ensi vuosikymmenelle.

Tulevaisuuden rakennuspuiden ohella vuoteen 2004 liittyi myös yliopiston kolmas maisteri- ja tohtoripromootio touku-kuussa. Sillä juhlistimme 25. toimintavuottamme.

Vuoteen 2010 ulottuvan strategiaohjelman määrällisiksi tavoitteiksi asetimme viitisen vuotta sitten yliopiston, jossa tavoitevuonna suoritettaisiin 400 maisterin ja 40 tohtorin tutkintoa ja jonka opiskelijoista 10 prosenttia olisi ulkomaisia kokonaisopiskelijamäärän ollessa 4500-5000.

Jo vuonna 2004 maisterintutkintojen määrä lähenteli tuota tavoitelukua ollen 380. Siksi uusimmissa suunnitelmissa olemmekin nostaneet tavoitetta sadalla 500:aan. Myös tohto-

reiden määrässä olemme valitulla tiellä: tulossopimuskauden tavoitteen ollessa 17 väitelleitä vuonna 2004 oli 19. Kuluva vuoden ennuste ylittää jo 20. Meneillään olevalla sopimuskaudella tuleamme siis ylittämään tulostavoitteet tältä osin huomattavasti.

Ulkomaisten opiskelijoiden määrässä saavutimme jo kertomusvuonna seitsemän prosentin tason, joten puuttuvat kolme prosenttia ehditään kyllä kieriä hyvin kiinni vuoteen 2010 mennessä.

Meneillään olevan tutkimusstrategiatyön kautta tutkimuksen saaminen yhtä selkeän tuloksekkaaksi kuin muunkin toiminnan on lähiajan keskeisin haaste. Siinä katseet on suunnattava arktiseen ja pohjoisuuteen liittyvän tutkimuksen kansainväliseen kärkitasoon pääsemiseksi ja muun opetusta palvelevan tutkimuksen hyvään kansalliseen tasoon, mikä ei sulje pois kansainvälisen tason tavoittelua niiltäkään. Tutkimuksen vahvistamisen avulla Lapin yliopisto kykenee jatkossa olemaan entistä vahvempi alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen toimija.

Rovaniemellä 2. maaliskuuta 2005

Esko Riepula
Rehtori

Suuntaa lähivuosien kehittämiselle

Tulossopimuskausi 2004–2006 tarjoaa Lapin yliopistolle melkoisen kehityssysäyksen. Yliopiston budjettirahoitus kasvaa sopimuskaudella viidenneksellä edellisiin vuosiin verrattuna 27,7 miljoonaan euroon. Myös yliopiston harjoittelukoulun budjetti kasvaa neljällä prosentilla 2,7 miljoonaan euroon.

Opetusministeriö on sitonut viidenneksen yliopiston rahoituksesta mm. opettajankoulutuksen kehittämiseen, maakuntakorkeakoulutoimintaan, Lapin yliopiston koordinoimiin valtakunnallisiin tutkijakouluihin, Arktisen keskuksen osarahoitukseen, avoimeen yliopisto-opetukseen, virtuaaliyliopiston toimintaan ja SOSNETin koordinaatiotehtävään. Kuitenkin myös sitomattoman rahoituksen osuus on kasvanut.

Voimavaralisäyksen turvin Lapin yliopisto vahvisti yksiköitään jo vuoden 2004 aikana perustamalla ja vakiinnuttamalla pääosan viroista, jotka sisältyvät kauden 2004–2007 henkilöstösuunnitelmaan. Yliopistoon perustettiin toimintavuonna mm. yhdeksän uutta professuuria, kuusi lehtoraattia ja kuusi assistentin/yliaassistentin virkaa.

Lapin yliopiston tehtävänä on edistää pohjoisten alueiden tuntemusta, yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä sekä pohjoisilla alueilla asuvien ihmisten hyvinvointia. Oman erityisen tehtävänsä lisäksi Lapin yliopisto sitoutuu koko yli-

opistolaitoksen tavoin kestävän kehityksen ja laatutyön edistämiseen sekä arviointien hyödyntämiseen toiminnassaan. Tavoitteena on myös tieto- ja viestintätekniikan, virtuaaliopetuksen sekä yliopiston kehittäminen työyhteisönä.

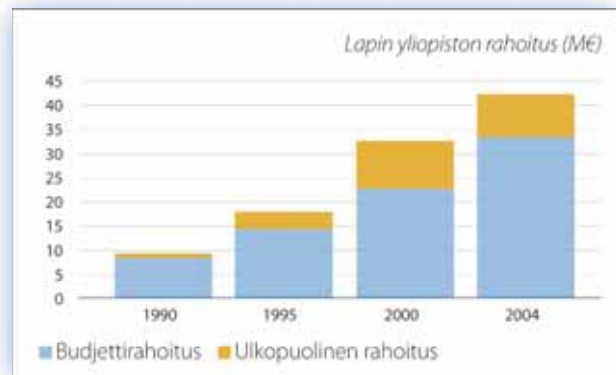
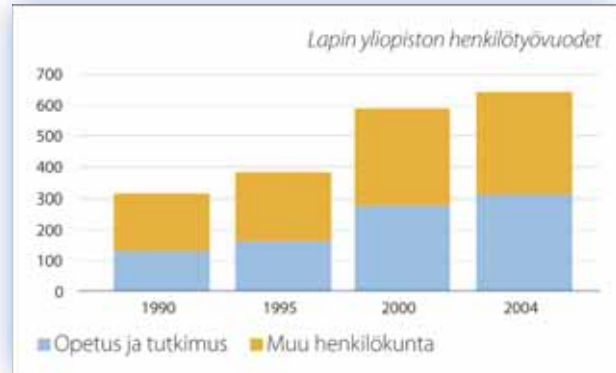
Tutkijakoulutuksessa keskeisiä tavoitteita ovat ammattimaisen tutkijanuran edistäminen ja ulkomaalaisten tutkijakoulutettavien rekrytointi. Yliopisto siirtyy syksystä 2005 lähtien uuteen tutkintorakenteeseen ja laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman jokaiselle yliopisto-opiskelijalle vuoteen 2006 mennessä.

Kansainvälistymisessä yliopiston tavoitteena on lisätä verkostoitumista, Venäjä-yhteistyötä ja -osaamista, englanninkielistä opetustarjontaa, ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden rekrytointia, ulkomaalaisille suunnatun ohjauksen kehittämistä sekä heille suunnattua kieli- ja kulttuurikoulutusta.

Alueellisessa toiminnassa korostuu verkottuminen alueiden keskeisten toimijoiden, erityisesti ammattikorkeakoulujen kanssa. Aikuisten mahdollisuuksia tutkintokoulutukseen edistetään maisteriohjelmien ja avoimen yliopisto-opetuksen avulla.

Harjoittelukoulun tavoitteena on korkean tason säilyttäminen kehittämällä opetusharjoittelua ja opetusteknologian käyttöä. Lisäksi tavoitteena on läheinen vuorovaikutus yliopiston kanssa.

Tarja Särkkä, suunnittelu- ja rahoituspäällikkö
Kehittämis- ja hallintopalveluyksikkö
www.ulapland.fi/suunnittelu

Saavutusten vuosi kasvatustieteiden tiedekunnassa

Vuonna 2004 kasvatustieteiden tiedekunnasta valmistui yhdeksän kasvatustieteen tohtoria ja 93 kasvatustieteen maisteria. Uskomaton saavutus, josta pieni tiedekuntamme on ylpeä ja iloinen. Suurin ansio tuloksesta kuuluu lahjakkaille ja sinnikkäille opiskelijoillemme, mutta kiitoksen ansaitsee myös tiedekunnan ja harjoittelukoulun sitoutunut henkilöstö, joka on ohjannut, kannustanut ja tukenut opiskelijoita opintopolun moninaisissa mutkissa. Onnistuminen on innostanut.

Tohtoritutkintoja saimme enemmän kuin koskaan aiemmin yhden vuoden aikana. Koskaan ei tiedekunnassamme ole myöskään tehty tutkimusta niin paljon kuin kuluneena vuonna julkaisujen valossa. Tiedekunnan asiantuntijuus sekä tuotteliaisuus ja tehokkuus näkyy tilastoissa, se näkyy sekä kansallisilla että kansainvälisillä kasvatustieteellisillä keskustelufoorumeilla ja se näkyy myös tiedekunnan ja harjoittelukoulun kehittämisen ilmapiirinä. Pohjoinen alueemme tarvitsee uusia opetuksellisia ratkaisuja, joita kokeiluun ja kehittämiseen olemme yhteistyössä valmiita.

Opettaja- ja tutkijakuntamme aktiivisuus on kuin katalyysaattori: kollegat innostuvat, jatko-opiskelijat motivoituvat ja perusopiskelijat saavat puhtia. Tiedekunnastamme maisteriksi valmistunut *Tanja Manner-Raappana* palkittiin vuoden parhaan kasvatustieteellisen gradun tekemisestä. Tästä kaikesta seuraa sekin, että yhä useampi lappilainen on ilmaissut kiinnostuneisuutensa kasvatustieteen perus- ja jatko-opintoihin sekä täydennyskoulutukseen tai vaikkapa avoimeen yliopistoon.

Käynnistimme valtakunnassamme ainoana uuden koulutusohjelman, jossa pääaineena on kasvatustiede, erityisesti media-kasvatus. Mediakasvatus, kuten koko kasvatustiede, vaatii yhä lisääntyvää asiantuntemusta, jota toivomme voivamme kasvatustieteen tiedekunnassa edelleen vahvistaa.

Kaarina Määttä, dekaani
Kasvatustieteiden tiedekunta
www.ulapland.fi/ktk

Kasvatustieteiden tiedekunta

	1990	1995	2000	2004
Henkilökunta				
Opetus- ja tutkimushenkilökunta				41
Muu henkilökunta				22
Yhteensä				63
Rahoitus (M€)				
Budjettirahoitus				3,3
Ulkopuolinen rahoitus				0,7
Yhteensä				4,0
Opiskelijat				
Perustutkinto-opiskelijat	454	551	690	812
Jatko-opiskelijat	32	59	73	88
Yhteensä	486	610	763	900
Tutkinnot				
Ylemmät korkeakoulututkinnot	61	90	94	93
Tohtorin tutkinnot	0	1	3	9
Vaihto-opiskelijat				
Lähteneet				12
Saapuneet				24

Oikeustieteiden tiedekunta juhli 25-vuotista taivaltaan

Vuosi 2004 oli oikeustieteiden tiedekunnan 25-vuotisjuhla-vuosi. Tiedekunnan toiminnan pääpaino oli luonnollisesti opetuksessa ja tutkimuksessa. Erityisen haasteen opetuskapasiteetin riittävyydelle antoi perustutkinto-opiskelijoiden määrän kasvaminen, mikä korosti opetuksen ja sen tukipalveluiden suunnittelun merkitystä. Tutkimussektorilla tiedekunnan toiminnan pääpaino oli normaalin perustutkimuksen ohella erityisissä tutkimusprojekteissa.

Kansainvälisten asioiden hoitamiseen viime vuosina satsatut resurssit ovat tuoneet mukanaan toiminnan ”ammattimaistumisen” sekä vieraskielisen opetustarjonnan kasvamisen. Tiedekunta on solminut uusia yhteistyösopimuksia ulkomaisten yliopistojen kanssa koskien sekä opiskelija- että opettajavaihtoa, ottanut uusia ulkomaalaisia opiskelijoita sekä markkinoinut aktiivisesti vaihtomahdollisuuksia opiskelijoille.

Tiedekunnan toimintaa on leimannut muutoksiin valmistautuminen ja yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kanssa. Erityisellä tarmolla on panostettu uuden tutkintorakenteen suunnitteluun ja 2005 alkavan ammatillisen oikeusnotaarikoulutuksen suunnitteluun. Vuosi 2004 on ollut tiedekunnan toiminnan kannalta tuloksekas, mutta toisaalta vaatinut olemassa olevien resurssien mahdollisimman kattavaa hyödyntämistä.

Markus Aarto, varadekaani
Oikeustieteiden tiedekunta
www.ulapland.fi/otk

Oikeustieteiden tiedekunta

	1990	1995	2000	2004
Henkilökunta				
Opetus- ja tutkimushenkilökunta				39
Muu henkilökunta				12
Yhteensä				51
Rahoitus (M€)				
Budjettirahoitus				2,8
Ulkopuolinen rahoitus				0,4
Yhteensä				3,2
Opiskelijat				
Perustutkinto-opiskelijat	563	622	743	807
Jatko-opiskelijat	41	66	69	87
Yhteensä	604	688	812	894
Tutkinnot				
Ylemmät korkeakoulututkinnot	79	73	99	102
Tohtorin tutkinnot	0	1	2	2
Vaihto-opiskelijat				
Lähteneet				47
Saapuneet				47

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa muutosten vuosi

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa tiedostetaan yliopistojen menestyksen salaisuus – läpi vuosisatojen yliopistot ovat vastanneet aikakausten haasteisiin toimintaansa ja rakenteitaan muuttamalla.

Vuosi 2004 merkitsi yhteiskuntatieteiden tiedekunnalle rakenteellisen ja sisällöllisen muutoksen aikaa. Kun talouden ja matkailun laitos irrotettiin omaksi tiedekunnakseen, laajensi yhteiskuntatieteiden tiedekunta opetustarjontaansa mm. valtio-opissa ja kuntoutuksessa.

Valtio-opista tuli uusi pääaine ja kuntoutuksen koulutusohjelmassa aloittivat ensimmäiset maisterintutkintoa suorittavat opiskelijat. Tiedekunnassa suunniteltiin soveltavan psykologian koulutusohjelma, johon ensimmäiset opiskelijat valitaan vuonna 2005. Tiedekunta aloitti lisäksi kansainvälisen opetuksen yksikön kanssa englanninkielisen Northern Resources -maisteriohjelman.

Tiedekunnassa valmisteltiin sisällöllisesti ja rakenteellisesti uudistetut opetussuunnitelmat, jotka otetaan käyttöön tulevana lukuvuonna. Samoin suunniteltiin uusien pääaineiden tohtorikoulutusta. Sosiaalityön laitos osallistui korkeakoulujen arviointineuvoston sosiaalialan arviointiin ja hyödynsi sitä opetussuunnitelmien valmistelussa. Laitos myös koordinoi valtakunnallista sosiaalityön Sosnet-yliopistoverkostoa, joka kehittää monipuolisesti alan koulutusta sekä ylläpitää sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen tutkijakoulua. Muutoinkin tiedekunnan oppiaineet osallistuivat aktiivisesti yliopiston omiin ja valtakunnallisiin tutkijakouluihin sekä virtuaaliopetuksen kehittämiseen.

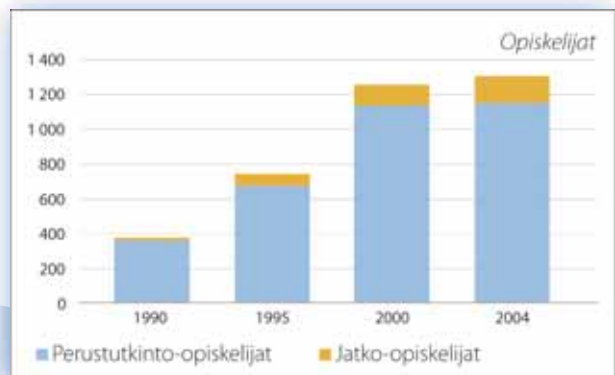
Alueellista vaikuttavuuttaan tiedekunta kehitti professuurien kautta. Sosiologiassa yksi professuuri täsmennettiin aluekehitykseen. Sosiaalityön laitos käynnisti kaksi lähialuehanketta sosiaalityön koulutuksesta ja nuorten huumeiden käytön ehkäisystä. Laitoksella aloitti työnsä myös Venäjän lähialueiden hyvinvointikysymyksiin keskittynyt professori.

Tiedekunta kansainvälistyi ponnekkaasti. Sokrates/Erasmus-sopimusten lisäksi tiedekunta on yhteistyössä mm. kymmenen venäläisen yliopiston kanssa. Opiskelija- ja opettajavaihto vilkastui kansainvälisten asioiden suunnittelijan aloitettua työnsä tiedekunnassa ja koulutusohjelmiin on saatu ulkomaalaisia perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoita. Tulevaisuudessa kansainvälistymisen keskeinen haaste on tutkimus ja sen verkottuminen.

Kyösti Urponen, dekaani
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
www.ulapland.fi/ytk

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

	1990	1995	2000	2004
Henkilökunta				
Opetus- ja tutkimushenkilökunta				51
Muu henkilökunta				17
Yhteensä				68
Rahoitus (M€)				
Budjettirahoitus				3,3
Ulkopuolinen rahoitus				1,7
Yhteensä				5,0
Opiskelijat				
Perustutkinto-opiskelijat	357	671	1 130	1 145
Jatko-opiskelijat	17	69	122	157
Yhteensä	374	740	1 252	1 302
Tutkinnot				
Ylemmät korkeakoulututkinnot	22	67	76	71
Tohtorin tutkinnot	1	5	4	6
Vaihto-opiskelijat				
Lähteneet				29
Saapuneet				36

1. Graafisen suunnittelun opiskelijat *Markus Joutsela* ja *Toni Vaarala* palkittiin kunniainnalla Barcelona Design Centerin ja Gala-Salvador Dali -säätön järjestämässä kansainvälisessä julistekilpailussa.

2. Tekstiili- ja vaatetussuunnittelun opiskelijoiden muotinäytös HEHKU esitettiin The Snow Show'n avajaisissa Kemissä ja Rovaniemellä.

Taiteiden tiedekunnan toiminnassa korostuivat muotoilu-, media- ja taidealojen yhteistyö

Taiteiden tiedekunnan toiminnassa korostuivat toimintavuoden aikana muotoilu-, media- ja taidealojen yhteistyö. Tiedekunta valmistautui uuteen tutkintorakenteeseen suunnittelemalla koulutusohjelmien raja-aidat ylittäviä teemakokonaisuuksia, kuten muotoilun yhteiset opinnot. Tutkimuksessa ja taiteellisessa toiminnassa korostuivat kansainväliset yhteydet.

Tekstiili- ja vaatetusalan laitoksella jatkettiin monipuolista design-tutkimusta. Professori *Minna Uotilan* ”Emergence of Luxury” -hankkeessa analysoitiin designtuotteisiin kätkeytyvän hiljaisen tiedon ja suunnittelutaidon merkitystä erilaisten käyttäjien ja yhteisöjen käyttökokemuksissa. Tekstiilialan professori *Kristiina Hänninen* toimi vierailevana professorina ARTSMO-verkostossa kehittäen Suomen ja Venäjän muotoilu- ja taidealojen yhteistyötä. TEVA-laitoksella järjestettiin lokakuussa

suomalaisten ja namibialaisten tuotesuunnittelijoiden Namiabiassa pidettyyn työpajaan liittyvä näyttely Nawa nawa!

Myös teollisen muotoilun laaja kansainvälinen yhteistyö jatkui. Laitos käynnisti näyttelyosaston suunnittelun Milanon kansainvälisille huonekalumessuille. Muotoiluopiskelijoiden töitä oli esillä marraskuussa Cafe & Cafes -teemanäyttelyssä Saint-Étienne'ssä Ranskassa. Professori *Veikko Kamunen* nimitettiin valtion muotoilutoimikunnan jäseneksi kaudelle 2004–2006.

Kuvataidekasvatuksen laitos toteutti talvitaiteen koulutusprojektin, jonka yhteydessä järjestettiin näkyvä kansainvälinen symposium, jossa talvitaiteesta keskustelivat mm. taiteilijat *Kiki Smith*, *Tota Mamalaki*, *Juhani Pallasmaa*, *Ada Tolla*, *Giuseppe Lignano*, *Timo Jokela* ja *Lebbeus Woods*. Talvitaiteen koulutusprojektissa tuotettiin suomen- ja englanninkielistä oppimateriaalia, mm. teos Talven tuntemus – Sense of Winter. Tiedekunnan opiskelijoiden toteuttama SnowNow Media Channel voitti Euro Prix -laatusinetin. Professori Timo Jokela osallistui kutsuttuna taiteilijana Itävallassa elokuussa toteutettuun kansainväliseen SilvrettAtelier -maisema- ja ympäristötaidesymposiumiin.

Median laitokselta valmistui *Eija Timosen* väitöskirja suomalaisen kansanperinteen muokkaamisesta televisioon, kirjaksi ja multimediaksi. Taiteellisena osiona väitöksen sisältyi mm. laaja piirrostarinasarja Yleisradion TV2:lle. Utrechtissa esitettiin *Kaisu Kosken* taiteen tohtorin tutkinnon osana virtuaaliteatteriproduktio ja kahden installaation näyttelykokonaisuus. Taiteellisen osion tarkastajina toimivat Ph.D., arkkitehti *Dimitrios Charitos* Ateenan yliopistosta ja filosofian tohtori *Mauri Kaipainen* Helsingin kauppakorkeakoulusta. Taiteen kandidaatti *Jussi Ängeslevän* opinnäyte Body Mnemonics palkittiin parhaana eurooppalaisena media-alan graduna. Professori *Riitta Brusila* toimi graafisen suunnittelun ammattilaisten järjestön Grafian puheenjohtajana.

Taide- ja kulttuuriopintojen yksikössä vahvistettiin historiallista näkökulmaa taiteeseen ja koko kulttuuriin. Professori *Juhani Tuomisen* näyttelyt olivat esillä Unkarissa: Kísgalériassa, Pécsissa ja Dorottya Galériassa, Budapestissa. Plastisen sommittelun lehtorin *Tom Engblomin* töitä oli esillä Luleå Vinter Biennalessa Ruotsissa ja Pang-Public Art Northern Genre – Kaupunkitaide-tapahtumassa Rovaniemellä.

Taiteiden tiedekunta

	1995	2000	2004
Henkilökunta			
Opetus- ja tutkimushenkilökunta			48
Muu henkilökunta			39
Yhteensä			87
Rahoitus (M€)			
Budjettirahoitus			4,9
Ulkopuolinen rahoitus			1,5
Yhteensä			6,4
Opiskelijat			
Perustutkinto-opiskelijat	255	762	868
Jatko-opiskelijat	7	27	45
Yhteensä	262	789	913
Tutkinnot			
Ylemmät korkeakoulututkinnot	9	55	71
Tohtorin tutkinnot	0	1	1
Vaihto-opiskelijat			
Lähteneet			29
Saapuneet			36

Tiedekunnan kiinnostavuuden kasvusta kertoi ennätysellinen hakijamäärä koulutusohjelmiin. Erityisesti uusin koulutusohjelma, graafinen suunnittelu, sai runsaasti hakijoita.

Mauri Ylä-Kotola, dekaani
Taiteiden tiedekunta
www.ulapland.fi/ttk

Kauppätieteiden ja matkailun tiedekunta aloitti toimintansa

Lapin yliopiston kauppätieteiden ja matkailun opetus ja tutkimus itsenäistyivät toimintavuoden alussa omaksi tiedekunnakseen. Tiedekunnan tarjoamat pääainevaihtoehdot ovat laskentatoimi, matkailututkimus, markkinointi ja johtaminen.

Uusi opetus- ja tutkimusyksikkö on Suomessa ainoa matkailuun profiloitunut tiedekunta, jossa voi suorittaa alan kandidaatin-, maisterin- ja tohtorin tutkinnon. Matkailututkimuksen opinnoissa painotus voi olla kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen. Suuntautua voi matkailun markkinointiin, kulttuuritutkimukseen ja luontomatkailuun. Kauppätieteiden tutkinnot myönnetään yhteistyössä Oulun yliopiston taloustieteiden laitoksen kanssa.

Opetuksen ohella tutkimus on tärkeä osa tiedekunnan toimintaa – sen kautta myös opiskelijat saavat kosketuksen tiedontuorantoon. Vuoden aikana valmistui kaksi merkittävää tutkimusta. Toinen niistä tarkasteli matkailun virtuaaliympäristöä, toinen maaseudun elinvoimaisuutta. Suomen Akatemian rahoittama matkailun mukavuusmaisemat -projekti jatkui ja siitä valmistui ensimmäinen väitöskirja. Luontomatkailussa vietiin lävitse useita pienempiä tutkimushankkeita. Myös porotalous, yritysten rahavirrat ja kuluttajakäyttäytyminen olivat tutkimusten kohteena. Suurin osa tutkimushankkeista toteutettiin yhteistyössä yliopiston ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tiedekunnan yhteistyökumppaneina olivat mm. maa- ja metsätalousministeriö, metsähallitus, opetusministeriö ja tiehallinto sekä useat kunnat.

Kansainvälisyys oli vahvasti esillä tiedekunnan toiminnassa. Henkilökunta antoi vierailevina professoreina luento-opetusta Rooman, Kaunasin, Veszprémin (Unkari) ja Tallinnan yliopistoissa. Myös kansainvälinen opiskelijavaihto kehittyi myönteisesti. Luoteis-Venäjän yhteistyöverkkoa kehitettiin mm. opetusministeriön kansainvälisen vaihdon keskuksen CIMOn rahoittamassa NORTUNET-projektissa.

Seppo Aho, varadekaani
Kauppätieteiden ja matkailun tiedekunta
www.ulapland.fi/kmt

Kauppätieteiden ja matkailun tiedekunta

	2004
Henkilökunta	
Opetus- ja tutkimushenkilökunta	21
Muu henkilökunta	3
<i>(Yhteinen kaslia YTK:n kanssa. Kansliahenkilökunta YTK:n luvuissa.)</i>	
Yhteensä	24
Rahoitus (M€)	
Budjettirahoitus	1,0
Ulkopuolinen rahoitus	0,3
Yhteensä	1,3
Opiskelijat	
Perustutkinto-opiskelijat	588
Jatko-opiskelijat	70
Yhteensä	658
Tutkinnot	
Ylemmät korkeakoulututkinnot	43
Tohtorin tutkinnot	1
Vaihto-opiskelijat	
Lähteneet	5
Saapuneet	15

Vuoden 2004 uusia avauksia

Kauppätieteiden ja matkailun tiedekunta

Lapin yliopistossa aloitti toimintansa vuoden 2004 alussa kauppätieteiden ja matkailun tiedekunta. Tiedekunnan tarjoamat pääainevaihtoehdot ovat laskentatoimi, matkailututkimus, markkinointi ja johtaminen. Lapin yliopiston ”kaup-pakorkeakoulu” on ainoa paikka Suomessa, jossa voi suorittaa matkailun yliopistollisia tutkintoja. Syksyllä 2004 tiedekunnassa oli töissä 25 henkilöä, joista opettajia 19, tutkijoita 5 ja hallinnossa 1. Opiskelijoita tiedekunnassa oli 560.

Vuosipäivänä palkitut

Lapin yliopiston opiskelijat valitsivat saksan kielen opettaja *Jörn Severidtin* Vuoden Opettajaksi 2004. Yhteistoimintaneuvosto valitsi viestintäpäällikkö *Irma Kuukasjärven* Vuoden Esi-mieheksi 2004 ja Rehtorin palkinnon, 1 500 euroa, sai viestintäyksikön tiimi. Lisäksi vuosipäiväjuhlassa jaettiin kunnia- ja ansiomerkkejä yliopiston henkilökunnalle.

Yhteiskuntavastuu-seminaari

Lapin yliopisto ja Lapin Kansa järjestivät maaliskuussa juhla-seminaarin – paitsi juhlistaakseen omaa toimintaansa – kun-nioittaakseen Lapin korkeakoulun väliaikaisen hallituksen pu-heenjohtajan, maaherra *Asko Oinaan* panosta yliopiston perustamisessa. Presidentti *Mauno Koivisto* ja rou-va *Tellervo Koivisto* osallistuivat seminaariin. Puheenvuoron se-

Yliopistoon viides tiedekunta,
kolmas rakennusvaihe käynnistyi
ja opiskelijoille kannettavat tietokoneet

minaarissa käyttivät mm. ministeri *Hannes Manninen*, profes-sori *Markku Sotarauta*, toimitusjohtaja *Ulf Sundqvist*, professori *Asko Suikkanen*, maaherra Asko Oinas, arkkipiispa *Jukka Paar-ma*, presidentti Mauno Koivisto ja toimittaja *Hannu Taanila*. Lapin yliopiston Yhteiskuntavastuu ja alueelliset mahdolli-suudet -juhlaseminaarin avasivat Lapin Kansan päätoimittaja *Heikki Tuomi-Nikula* ja rehtori *Esko Riepula*.

Kolmas maisteri- ja tohtoripromootio

Lapin yliopiston 25. juhluvuosi huipentui 28.5.2004 järjes-tettyyn maisteri- ja tohtoripromootioon, johon osallistui noin 500 kutsuvierasta. Promootiossa vihittiin 14 kunniatohtoria, 31 yliopistosta valmistunutta tohtoria ja 74 maisteria.

Kolmannen rakennusvaiheen työt alkoivat

Lapin yliopiston kolmannen rakennusvaiheen uudisrakennus-työt alkoivat kesällä 2004. Hanke on suurin Lapin yliopiston rakennushankkeista. Lattiapinta-alaa rakennukseen tulee puo-litoista hehtaaria. Kooltaan rakennus tulee olemaan 80 pro-senttia verrattuna nykyisen päärakennuksen tiloihin. Raken-nuskustannukset ovat noin 20 miljoonaa euroa. Rakennus valmistuu kesällä 2006 ja yliopiston käyttöön rakennus saa-daan syksyllä 2006.

Lapin yliopistoon 4 033 hakemusta

Vuonna 2004 Lapin yliopistoon kirjattiin 4 033 hakemusta eli kolmannes enemmän kuin edellisenä vuonna. Hakijamäärät kasvoivat kaikissa tiedekunnissa. Eniten hakemuksia tuli yh-teiskuntatieteiden tiedekuntaan. Aloituspaikan yliopisto tar-josi 832 uudelle opiskelijalle.

Sivistyksen kehto vai ammattiopisto?

Lapin yliopiston rehtori Esko Riepula käsitteli lukuvuoden avajaispuheessaan yliopistolaitoksen asemaa muuttuvassa yh-teiskunnassa. Riepuln mukaan yliopisto voi olla muutokses-sa mukana positiivisena vaikuttajana vain silloin, kun se säi-lyttää oman identiteettinsä.

Lapin yliopiston ylioppilaskunnan hallituksen puheenjoh-taja oikeustieteen ylioppilas *Jaakko Ranta* arvosteli kovin sa-noin lukuvuoden avajaispuheessaan opetusministeriön esitys-tä opinto-oikeuden rajoittamisesta.

Kannettava tietokone

jokaiselle uudelle perusopiskelijalle

Syksyllä 2004 jokainen Lapin yliopiston uusi perusopiskelija sai halutessaan käyttöönsä kannettavan henkilökohtaisen tietokoneen. Neljä viidestä (582) opiskelijasta hyödynsi mahdollisuutta. Pääosan kustannuksista maksoi yliopisto.

Yliopisto muuttui syksyllä 2004 langattomaksi kampukseksi, mikä merkitsi käytännössä sitä, että henkilökohtainen tietokone oli mahdollista kytkeä langattomasti verkkoon kaikissa Lapin yliopiston päärakennuksen luentosaleissa ja opiskelutiloissa.

Perämeren alueen korkeakoulustrategia uudistettiin

Kemi–Tornio–Haaparanta -alueen uusittu korkeakoulustrategia julkistettiin lokakuussa. Strategiassa painotetaan entistä näkyvämmiin rajan yli tapahtuvaa yhteistyötä. Niinpä uuden strategian nimikin on Perämerenkaaren kehittyvä korkeakoulukeskus, Kemi–Tornio–Haaparanta -alueen korkeakoulustrategia 2010.

Tasa-arvoasiat puhuttivat

Lapin yliopiston hallitus hyväksyi lokakuussa tasa-arvosuunnitelman vuosiksi 2004–2006. Suunnitelman mukaan tasa-arvotyön yleisenä tavoitteena Lapin yliopistossa on naisten ja miesten välinen tasa-arvo sekä henkilökunnan että opiskelijoiden keskuudessa. Jokaista henkilöä kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta henkilön ammattiryhmästä tai yksiköstä, sukupuolesta, syntyperästä, iästä, sukupuolisesta suuntautumisesta, vakaumuksesta, vammaisuudesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Tasa-arvosuunnitelman laatimista varten Lapin yliopistossa tehtiin kysely, johon vastasi 196 opiskelijaa ja 102 henkilökunnan edustajaa.

Lapin yliopiston rooli aluekehittämisessä vahvistuu

Lapin yliopiston neuvottelukunta ilmaisi lokakuussa tyytyväisyytensä yliopiston toimenpiteisiin vaikuttavuuden ja alueellisen kehittämisen lisäämiseksi. Neuvottelukunnan puheenjohtaja, Rovaniemen hovioikeuden presidentti *Esko Oikarinen* korosti yhteistyön ja vuorovaikutuksen merkitystä aluekehittämisessä. Lähitulevaisuuden haasteita ovat Oikarisen mukaan toiminnan organisointi, verkostojen rakentuminen, resursointi sekä perustutkimuksen ja opetuksen suuntaaminen alueen tarpeisiin.

Uusia professoreita

Lapin yliopiston hallitus nimitti 21.1.2004 hallintotieteiden tohtori *Jari Stenvallin* julkishallinnon professorin virkaan yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan 1.2.2004 lukien.

Lapin yliopiston hallitus nimitti 12.2.2004 kasvatustieteiden tohtori *Heli Ruokamon* kasvatustieteen, erityisesti mediakasvatus, professorin virkaan kasvatustieteiden tiedekuntaan 1.3.2004 alkaen.

Lapin yliopiston hallitus nimitti kutsusta 22.4.2004 filosofian tohtori, dosentti *Marja Tuomisen* kulttuurihistorian professorin virkaan taiteiden tiedekuntaan 1.5.2004 alkaen.

Lapin yliopiston hallitus nimitti 15.9.2004 yhteiskuntatieteiden tohtori, dosentti *Anneli Pohjolan* kutsusta sosiaalityön professorin virkaan Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan 1.10.2004 alkaen.

Lapin yliopiston hallitus nimitti kokouksessaan lokakuussa 2004 filosofian tohtori *Tuija Hautala-Hirviojan* taidehistorian professorin virkaan 1.11.2004 alkaen.

www.ulapland.fi/ajankohtaiset

Menetelmätieteiden laitos

Menetelmätieteiden laitos vastaa Lapin yliopiston yhteisestä tutkimusmenetelmien, tilastotieteen, filosofian, kulttuurihistorian ja matematiikan opetuksesta. Laitoksen toiminnan lähtökohtana on monitieteisyys eli tiederajat ylittävä yhteistyö. Oman tutkimustoimintansa ohella laitos tukee yliopiston tutkijakoulutusta sekä yliopistossa harjoitettavaa tieteellistä tutkimusta.

Menetelmätieteiden laitokseen kuuluvat Lapin yliopiston tutkijakoulu, Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskus, Soveltavan informaatioteknologian yksikkö sekä omana tulossyönteikkönään Kansainvälisen opetuksen yksikkö.

Jukka Mäkelä, vararehtori, johtaja
Menetelmätieteiden laitos
www.ulapland.fi/mela

Filosofia

Filosofiassa julkaistiin vuonna 2004 menetelmätieteiden laitoksen julkaisusarjassa kolme teosta: *Ideas, Values and Conflicts in Social Life* (puolalaissuomalaisia kesäsymposiontekstejä), *Filosofia, ihminen ja yhteiskunta – Symposiontekstejä* sekä 3. painos *Toivo Salosen* teoksesta *Tieteenfilosofia*. Filosofian kolme dosenttia *Kari Väyrynen*, *Aki-Mauri Huhtinen* ja *Timo Airaksinen* tekivät opettamisen lisäksi laaja-alaista työtä filosofian hyväksi. Vierailevana luennoitsijana olivat mm. dosentti *Heikki Kannisto* ja professori *Tuija Pulkkinen*. Kehitystutkimuksen professori *Ananta Kumar Giri* Intiasta vieraili menetelmätieteiden laitoksella syksyllä 2004.

Toivo Salonen, tuntiopettaja
Filosofia
www.ulapland.fi/filosofia

Lapin yliopiston tutkijakoulu

Lapin yliopiston tutkijakoulu suunnitteli ja järjesti vuonna 2004 laajan tutkijakoulutusohjelman, jonka sisältö ulottui tieteenfilosofiasta viestinnän taitoihin ja kansainvälisten vieraiden rikastuttamiin tutkijatapaamisiin.

Ammattitutkija-hanke – uusi tutkijakoulutusmuoto, joka yhdistää tieteelliseen osaamiseen tutkijoiden työmarkkinakelpoisuuden haasteet – käynnistyi ja jatko-opiskelun kansainvälistyminen alkoi.

Tutkijakoulun suunnitteluryhmä laati suositukset ohjauksen periaatteille ja HOPSin tekemiselle aloittaen näin tutkijakoulutuksen yliopistotason laatutyön.

Uusista tutkimusryhmistä narratiivinen tutkimus vakiintui, mihin liittyy myös valtakunnalliseen tutkijakouluhakuun jätetty ehdotus Kertomus ja yhteiskunta.

Suvi Ronkainen, tutkijakoulun johtaja
Tutkimusmenetelmien professori
www.ulapland.fi/tutkijakoulu

Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskus

Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskus (EAK) tekee Lapin aluekehityksen arviointiin ja ennakointiin liittyvää tilaus- ja yhteistoimintatutkimusta. Hankkeiden kautta EAK tekee yhteistyötä yliopiston eri sidosryhmien kanssa.

Tutkimuksen lisäksi EAK tarjoaa ennakoinnin ja arvioinnin perusopetusta sekä järjestää aluekehitykseen liittyvää opetusta yhteistyössä yliopiston eri yksiköiden kanssa. Maksullista koulutusta järjestetään myös yliopiston ulkopuolisille tilaajille.

EAK on käynnistynyt ESR-hankkeena. Yliopiston budjettirahoituksen piiriin se siirtyi vuoden 2004 alussa. EAK:ssa on toteutettu kaikkiaan noin 30 tutkimushanketta ja vuosittain käynnistyy 8–10 uutta hanketta.

Leena Suopajarvi, johtaja
Pohjois-Suomen ennakointi- ja arviointikeskus
www.ulapland.fi/eak

Soveltavan informaatioteknologian yksikkö

Soveltavan informaatioteknologian yksikössä valmisteltiin yhteistyössä yhteiskuntatieteiden tiedekunnan kanssa informaatioteknologian hallinnon ja johtamisen koulutusohjelma. Opiskelijahaku koulutusohjelmaan oli syksyllä 2004 ja koulutus käynnistyi vuoden 2005 alussa. Yksikkö oli mukana asiantuntijajäsenenä myös Lapin alueellisissa hankkeissa, joissa tavoitteena oli luoda pohjaa uudennaisille ammattiteille ja yritystoiminnalle.

Soveltavan informaatioteknologian yksikkö on mukana vuonna 2004 perustetussa MobIT-tutkimusryhmässä, joka tekee monitieteistä tutkimusyhteistyötä. Ryhmä tutkii Lapin yliopiston kampuksella käyttöön otetun langattoman lähiverkon ja uusien opiskelijoiden kannettavien tietokoneiden hyödyntämistä eri tieteenalojen lähtökohdista.

Menetelmätieteiden laitos järjesti toimintavuonna filosofiassa neljännen symposiumin ja ensimmäisen kansainvälisen soveltavan informaatioteknologian kesäkoulun.

Hannakaisa Isomäki, professori
Soveltava informaatioteknologia

Juha Lindfors, professori
Informaatioteknologia
www.ulapland.fi/informaatioteknologia

Kansainvälisen opetuksen keskus (KVO)

Syksyllä 2004 aloitti toimintansa ensimmäinen KVO:n suunnittelema englanninkielinen maisteriohjelma Master's Degree Programme in Northern Resources. Ohjelma keskittyy pohjoisten resurssien tematiikkaan ja on luonteeltaan monitieteinen. Ohjelmaan osallistuvat pääaineina kansainväliset suhteet, sosiologia ja hallintotiede.

KVO alkoi toteuttaa syksyllä 2004 Arktisen yliopiston Circumpolar Studies -kokonaisuutta yhtenä ensimmäisistä arktisen alueen yliopistoista. Lisäksi KVO koordinoi lukuisia muita lyhyitä englanninkielisiä ohjelmia.

Aini Linjakumpu, johtaja
Kansainvälisen opetuksen keskus
www.ulapland.fi/kvo

Kielikeskus

Kieli- ja viestintätaidot ovat oleellinen osa ammattitaitoa jokaisella alalla. Aikaisempien vuosien tapaan kielikeskus on omalta osaltaan huolehtinut siitä, että Lapin yliopistosta valmistuu asiansa osaavia ammattilaisia. Kielikeskuksen keskeisenä tehtävänä on ollut tarjota tutkintoihin kuuluvia kieli- ja viestintäopintoja.

Tutkintoon kuuluvien opintojen lisäksi kielikeskus on tarjonnut sivuaineiden tapaan 15 opintoviikon kielen ja kulttuurin opintokokonaisuuksia saksan, englannin, ranskan ja ruotsin kielissä. Ruotsin kokonaisuus tarjottiin ensimmäistä kertaa näin laajana ja kysyntä ylitti odotukset.

Opetustehtävän lisäksi kielikeskuksella on ollut jo useita vuosia mahdollisuus tarjota yliopiston käyttöön käännöspalvelua. Käännöstoimintaa tehostettiin viime vuonna niin, että kielikeskuksella on kesästä 2004 ollut päätoiminen kääntäjä.

Katriina Uljas-Rautio, varajohtaja
Kielikeskus
www.ulapland.fi/kike

Kirjasto

Lapin yliopiston kirjastolle vuosi 2004 oli 25-vuotisjuhlavuosi. Merkkivuotta kirjasto juhlisti mm. seminaarilla, jossa arvioitiin kirjaston historiaa, nykypäivää ja tulevaisuutta.

Lapin yliopiston kirjasto oli mukana Maakuntakorkeakoulun kirjastohankkeessa, jossa kehitettiin opiskeluaineistojen saatavuutta koko maakunnan alueella sekä aloitettiin korkeakoulukirjastojen hankintayhteistyö ja yhteisen kirjastojärjestelmän ympärillä tapahtuva palvelujen kehittäminen. Yhteistyössä olivat keskeisesti mukana myös maakuntakirjasto ja läänin yleisten kirjastojen verkko.

Kirjaston keskeiseksi haasteeksi kohosi monimuotoisten painettujen ja sähköisten aineistojen saattaminen mahdollisimman käyttäjäystävällisesti yliopistoväen käyttöön. Kirjasto tiedotti jatkuvasti uusiutuvista tieteellisistä aineistoista sekä opetti opiskelijoita mutta myös opetus- ja tutkimushenkilökuntaa tiedonhankinnassa ja yleensä aineistojen käyttöön.

Sähköisten e-aineistojen osuus kirjaston aineistohankinnoista lähenei jo neljännestä kaikista aineistohankinnoista. Vuoden aikana valmisteltiin myös ensimmäiset suuret e-kirjojen lisensointisopimukset, jotka tuovat noin 20 000 sähköistä kirjaa yliopistossa ja kampuksella opiskelevien ja työskentelevien käyttöön.

Valtakunnallinen korkeakoulukirjastojen tiedonhakuportaalili (NELLI) julkistettiin syyslukukaudella. Portaali mahdollistaa painettujen ja sähköisten aineistojen yhtäaikaisen ja käyttäjälähtöisen tiedonhaun.

Reino Lipponen, johtaja
Lapin yliopiston kirjasto
www.ulapland.fi/kirjasto

Kirjasto

	2004		2004
Henkilökunta		Kaukopalvelu	
Muu henkilökunta	14	Annetut lainat	1 574
		Annetut jäljenteet	112
Rahoitus (M€)		Saadut lainat	1 210
Budjettirahoitus	0,4	Saadut jäljenteet	185
Ulkopuolinen rahoitus	0,4		
Yhteensä	0,8	Tietopalvelu	
		Tiedonhaut	650
Lainaus		Käyttäjäkoulutus	450 h
Lainaus palveluna	110 500		
Uusinnat palveluna	118 000	Elektroninen aineisto	
		Elektronisia lehtiä	7 000
Kokoelmat		Muita e-kausi-/sarjajulkaisuja	2
Niteitä	162 300	Tulostetut artikkelit	25 000
Kurssikirjaniteitä	29 000	Viitetietokantoja verkossa	78
		Hakuteoksia	10

Meri-Lappi Instituutti (MLI) osallistui Kola Partenariat-messuille Murmanskissa ja vieraili samalla Murmanskin Shipping Company'ssa toukokuussa 2004.

	2004
Arktinen keskus	
Henkilökunta	
Tutkijat	23
Muu henkilökunta	33
Yhteensä	56
Rahoitus (M€)	
Budjettirahoitus	2,3
Ulkopuolinen rahoitus	0,9
Yhteensä	3,2
Meri-Lappi Instituutti	
Henkilökunta	
Muu henkilökunta	14
Rahoitus (M€)	
Budjettirahoitus	0,4
Ulkopuolinen rahoitus	0,4
Yhteensä	0,8
Täydennyskoulutuskeskus	
Henkilökunta	
Tutkijat	1
Muu henkilökunta	32
Yhteensä	33
Rahoitus (M€)	
Budjettirahoitus	0,6
Ulkopuolinen rahoitus	1,1
Yhteensä	1,7
Ammatillinen täydennyskoulutus	
Koulutukset	45
Osallistujia	1 687
Opetustunnit	9 092
Alueellinen kehittämistoiminta	
Hankkeet	15
Osallistujia	626
Tunnit	10 660
Rekrytointi- ja työelämäpalvelut	
Koulutukseen osallistujia	723
Välitetyt työpaikat	1391
Välitetyt harjoittelupaikat	273
Työpaikkavierailut	31

Arktinen keskus

Arktisen keskuksen kolme uutta tutkimusprofessoria aloittivat toimintavuonna työnsä tehtävänäan johtaa monitieteisten tutkimusryhmien työtä. Kansainväliset ryhmät tutkivat arktisen alueen globaalimuutoksen vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan sekä kestävä kehityksen kysymyksiä. Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutti lisäsi kansainvälistä oikeustieteen alan yhteistyötään.

Arktinen keskus panosti erityisesti Venäjän arktisen alueen asiantuntemukseen liittyviin kysymyksiin. Matkailijoiden suosiman tiedekeskuksnäyttelyn uusiminen sai rahoituksen ja hanke käynnistyi. Tietopalvelu avasi Barentsin alueen tietosivuston www.barentsinfo.fi. Arktisen yliopiston (www.uarctic.org) kansainvälinen sihteeristö edisti eri maiden välisiä arktista opetusta ja opiskelijavaihtoa.

Paula Kankaanpää, johtaja
Arktinen keskus
www.arcticcentre.org

Alueellisen peruskoulutuksen yksikkö

Vuonna 2004 perustetun Alueellisen peruskoulutuksen yksikön tehtävänä on koordinoita avointa yliopisto-opetusta ja alueellisia monitieteisiä tutkinto-ohjelmia. Yksikkö vastaa maakuntakorkeakoulutoiminnasta yliopiston osalta.

Avoin yliopisto toteutti uusina opintoina matkailualan opinnot (15 ov) ja yrittäjyysopintojen kokonaisuuden (16 ov), joka suunniteltiin syksyllä alueellisia tarpeita varten. Ikääntyvien yliopistotoiminta laajentui uusille paikkakunnille ja toimintaa oli kaikkiaan seitsemällä paikkakunnalla.

Maisterikoulun järjestämiä ohjelmia toimii Koillis-Suomen alueella (Kuusamo) sekä Kemi-Tornion seutukunnassa (Kemi).

Merija Poikela, koulutuspäällikkö
Avoin yliopisto
www.ulapland.fi/avoin

Jorma Puuronen, kehittämisspäälikkö, johtaja (oto)
Maisterikoulu
www.ulapland.fi/maisterikoulu

Meri-Lappi Instituutti

Meri-Lappi Instituutti on asiantuntijaorganisaatio, joka välittää yliopistojen asiantuntemusta Kemi-Tornio-alueen lisäksi koko Perämerenkaarelle.

Instituutin seitsemäs toimintavuosi vakiinnutti toimintaan selkeästi myös tutkintoon johtavan aikuiskoulutuksen. Maantieteellinen toiminta-alue laajeni ja yhteistyökumppaneiden lukumäärä kasvoi. Medianäkyvyyden parantaminen lisäsi instituutin tunnettuutta.

Logistiikan tutkimus- ja kehittämistyö keskittyi Suomen ja Venäjän välisen tavaraliikenteen kehittämiseen.

Tutkintoon johtavaa koulutusta lisättiin ja uusina ohjelmina käynnistyivät logistiikan ja palvelujohtamisen sekä työelämän kehittämisen koulutusohjelmat.

Aaro Tiilikainen, johtaja
Meri-Lappi Instituutti
www.ulapland.fi/mli

Täydennyskoulutuskeskus

Täydennyskoulutuskeskuksen koulutus- ja kehittämistoiminta on osa Lapin yliopiston aluepalveluita. Ammatillinen täydennyskoulutus sekä alueellinen kehittämistoiminta lisäävät yliopiston alueellista vaikuttavuutta toteuttaen omalta osaltaan yliopiston kolmatta tehtävää. Keskukseen toiminnan tavoitteena on lisätä pohjoisen alueen kilpailukykyä ja väestön hyvinvointia, kansainvälisten verkostojen syntymistä sekä uusien ajattelu- ja toimintatapojen omaksumista.

Vuosi 2004 oli täydennyskoulutuskeskuksen 21. toimintavuosi, joka jää historiaan muutoksen vuotena. Yliopiston uuden johtosäännön mukaisesti keskus on yliopiston erillislaitos, johon perustettiin kaksi tulosyksikköä. Toinen on liikelaitoksen kannattavuuden periaatteella toimiva ammatillisen täydennyskoulutuksen tulosyksikkö ja toinen pääasiassa EU- tai muulla projektirahoituksella toimiva alueellisen kehittämistoiminnan tulosyksikkö. Keskukseen kansliaan kuuluu erillislaitoksen johto ja yleiset tehtävät, työelämä- ja rekrytointipalvelut sekä kongressipalvelut.

Täydennyskoulutuskeskuksen uudelleen organisoitumisesta huolimatta työvuoden tulostavoitteet saavutettiin. Täydennyskoulutuksen laadun varmistukseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Eurooppalaisten aikuiskoulutus- ja yhteistyöverkoston kautta keskus edisti myös yliopiston kansainvälistymistä.

Helka Urponen, johtaja
Täydennyskoulutuskeskus
www.ulapland.fi/tkk

Lapin yliopiston kokonaismenot

Yliopiston kokonaismenot, ilman harjoittelukoulua, olivat 39,3 M€ vuonna 2004. Menot kasvoivat 8,3% vuodesta 2003. Budjettirahoituksella menoista katettiin 30,5 M€ (77,7%) ja ulkopuolisella rahoituksella 8,8 M€ (22,3%). Budjettirahoituksen käyttö kasvoi edellisvuodesta 18,8%. Ulkopuolisen rahoituksen käyttö puolestaan väheni 16,8% vuodesta 2003.

Ulkopuolisen rahoituksen käyttö rahoituslähteittäin (1000€) 2003–2004

Rahoituslähde	2004	%	2003	%
Muu kotimainen*)				
LaY	3 741	43	4 337	41
Yliopistot yht.	258 332	37	256 066	40
EU**)				
LaY	3 221	37	4 322	41
Yliopistot yht.	73 689	11	71 786	11
Suomen Akatemia				
LaY	1 140	13	1 072	10
Yliopistot yht.	144 482	21	121 395	19
Kotimainen yritys				
LaY	367	4	254	2
Yliopistot yht.	100 196	15	88 834	14
Muu ulkomainen***)				
LaY	174	2	274	3
Yliopistot yht.	11 878	2	12 102	2
Tekes				
LaY	142	2	297	3
Yliopistot yht.	91 339	13	78 000	12
Ulkomainen yritys				
LaY	0	0	0	0
Yliopistot yht.	10 095	1	10 971	2
YHTEENSÄ				
LaY	8 785		10 556	
Yliopistot yht.	690 011		639 154	

*) Muut ministeriöt (myös muu OPM), Finnvera, SITRA, lääninhallitus, kunnat, kuntayhtymät, yksityiset säätiöt ja rahastot, EU:n sosiaali- ja aluekehitysrahastojen kansalliset osuudet

**) Suoran EU-rahoituksen lisäksi sosiaali- ja aluekehitysrahastojen EU-osuudet

***) Mm. ulkomaiset yliopistot ja kansainväliset järjestöt

Budjettirahoituksen käyttö menolajeittain (1000€) 2003–2004

Menolaji	2004	%	2003	%
Henkilöstömenot				
LaY	19 619	64	16 964	66
Yliopistot yht.	789 174	64	744 615	63
Muut toimintamenot				
LaY	6 641	22	4 882	19
Yliopistot yht.	189 686	15	199 303	17
Tilakustannukset				
LaY	4 268	14	3 856	15
Yliopistot yht.	256 034	21	241 373	20
YHTEENSÄ				
LaY	30 527		25 702	
Yliopistot yht.	1 234 894		1 185 291	

Lapin yliopiston henkilöstö

Vuonna 2004 Lapin yliopistossa työskenteli 649 henkilöä. Henkilötyövuosista opetus- ja tutkimustehtävissä tehtiin 283 ja muissa tehtävissä 332. Opetus- ja tutkimushenkilökunnasta naisia oli 147 ja miehiä 136. Yleisestä linjasta poiketen professoreista suurin osa oli miehiä. Henkilöstön määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Henkilötyövuosista 81 % tehtiin budjettivaroin. Suomen Akatemian osuus henkilötyövuosista oli 2,9 %, EU:n 4,8 %, ministeriöiden 1,4 %, maksullisen palvelutoiminnan 2,3 % ja muiden rahoituslähteiden osuus oli 7,5 %.

Henkilökunnasta suurin osa oli kertomusvuonna vakituksessa palvelussuhteessa. Vakituksien henkilökunnan liikkuvuus yliopiston sisällä oli kuitenkin suurta. Vakituksia tai viran luonteesta johtuvia määräaikaista oli yli 85 % opetushenkilökunnasta. Muun henkilökunnan vakinaisten ja viran luonteesta johtuvien määräaikaisten osuus oli yli 65 %. Vuonna 2004 vakinaistettiin 9 henkilöä ja uusia tehtäviä perustettiin 16.

Henkilökunnan keski-ikä oli 41 vuotta. Miesten keski-ikä oli 43 vuotta ja naisten keski-ikä oli 41 vuotta. Henkilökun-

nasta oli alle 35-vuotiaita 30 % ja yli 50-vuotiaita 24 %. Naisia alle 35-vuotiaista oli 66 % ja yli 50-vuotiaista 53 %. Huomattavaa oli nuorten 25–29-vuotiaiden naisten suuri määrä.

Vanhuseläkkeelle jäävien osuus seuraavan 10 vuoden kuluessa on 15,7 %, jos eläkeikä on 63 vuotta. Prosenttiosuus on 12,2 %, mikäli eläkeikä olisi 65 vuotta ja 7,1 % eläkeiän ollessa 68 vuotta.

Opetus- ja tutkimushenkilökunnasta lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon oli suorittanut 112 henkilöä ja ylemmän korkeakoulututkinnon 136 henkilöä. Ilman ylemmää korkeakoulututkintoa opetus- ja tutkimushenkilökunnasta oli 34 henkilöä, joista tutkijoina työskenteli 12 henkilöä, päätoimisina tuntiopettajina 9 henkilöä ja lehtoreina 13 henkilöä. Naisia lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittaneista oli 43 % ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista 63 %.

Yliopistossa oli vuoden 2004 aikana avoinna 41 virkaa tai pysyvää työsuhteista tehtävää sekä 60 määräaikaista tehtävää. Hakijamäärä tehtäviin oli erittäin hyvä. Eniten hakijoita oli hallinto- ja toimistotehtäviin.

Henkilötyövuodet 2004

	mies	nainen	yhteensä
Opetus- ja tutkimushenkilökunta			
Professorit	39	17	56
Yliassistentit	5	6	11
Assistentit	12	13	25
Lehtorit	41	50	91
Pt. tuntiopettajat	16	14	30
Tutkijat	23	47	71
Yhteensä	136	147	283
Muu henkilökunta			
Hallinto- ja toimisto	23	114	137
Huolto	19	2	21
Kirjasto- ja tietopalvelu	6	21	27
Atk	19	8	27
Aikuiskoulutus	11	36	47
Projekti	17	38	55
Tutkimuksen apu	4	9	14
Muut	3	1	5
Yhteensä	103	229	332
YHTEENSÄ	239	377	615

Vuonna 2003 miesten tekemiä henkilötyövuosia oli 238 ja naisten 370 eli yhteensä vuonna 2003 henkilötyövuosia kertyi 608.

University of Lapland to strengthen its position as a regional, national and international actor

In 2004 the University of Lapland took a new leap on the path of growth and development. Compared with the previous performance agreement period (2001 to 2003) the ongoing new agreement period (2004 to 2006) meant substantial growth in degree-related objectives and activities, and this could also be witnessed as substantial growth in budget funding.

Consequently, the University took some confident measures: The fifth faculty – the Faculty of Business and Tourism – commenced operation at the year's beginning, the third stage of construction started in August, and new students received their laptop computers in September. With these measures the university creates a foundation for sound performance well into the next decade.

Nine Doctors of Education and 93 Masters of Education took their degree in the Faculty of Education. The number of doctor's degrees taken during one year was larger than ever before. As far as publications are concerned, during the year of activity more research work was done in the Faculty than ever before. The Faculty launched a degree program with education, especially media education, as the major subject. This program is the only of its kind in Finland. The activities of the Faculty of Law naturally focused on teaching and research. The teaching capacity was challenged especially by the growing number of degree students, which emphasized the importance of the planning of teaching and its support services. As for research, the Faculty's activities em-

phasized not only normal basic research but also special research projects.

The Faculty of Social Sciences experienced changes in its structure and content. The Faculty's teaching portfolio was expanded to include majors in political science and rehabilitation. The Faculty planned doctoral education regarding the new major subjects and prepared new curriculums for all of its disciplines. In research work, all disciplines participated actively in graduate schools. Especially the exchange of students and teachers increased in international operation.

In the Faculty of Art and Design the main emphasis during the year of activity was placed on the cooperation between the fields of design, media and art. The Faculty prepared itself for the new degree structure by planning thematic entities that cross the boundaries between the different degree programs. These include, for example, common studies in design. International connections were emphasized in research work and artistic activities.

The teaching and research work of business studies and tourism became a separate faculty at the beginning of the year of activity. The majoring alternatives offered by the Faculty are accounting, tourism studies, marketing and management. Regarding tourism studies, the emphasis may either be on business or on social studies. One can specialize in tourism marketing, cultural studies or nature tourism.

During the year of activity the Faculty produced two significant pieces of research. One of them examined the virtu-

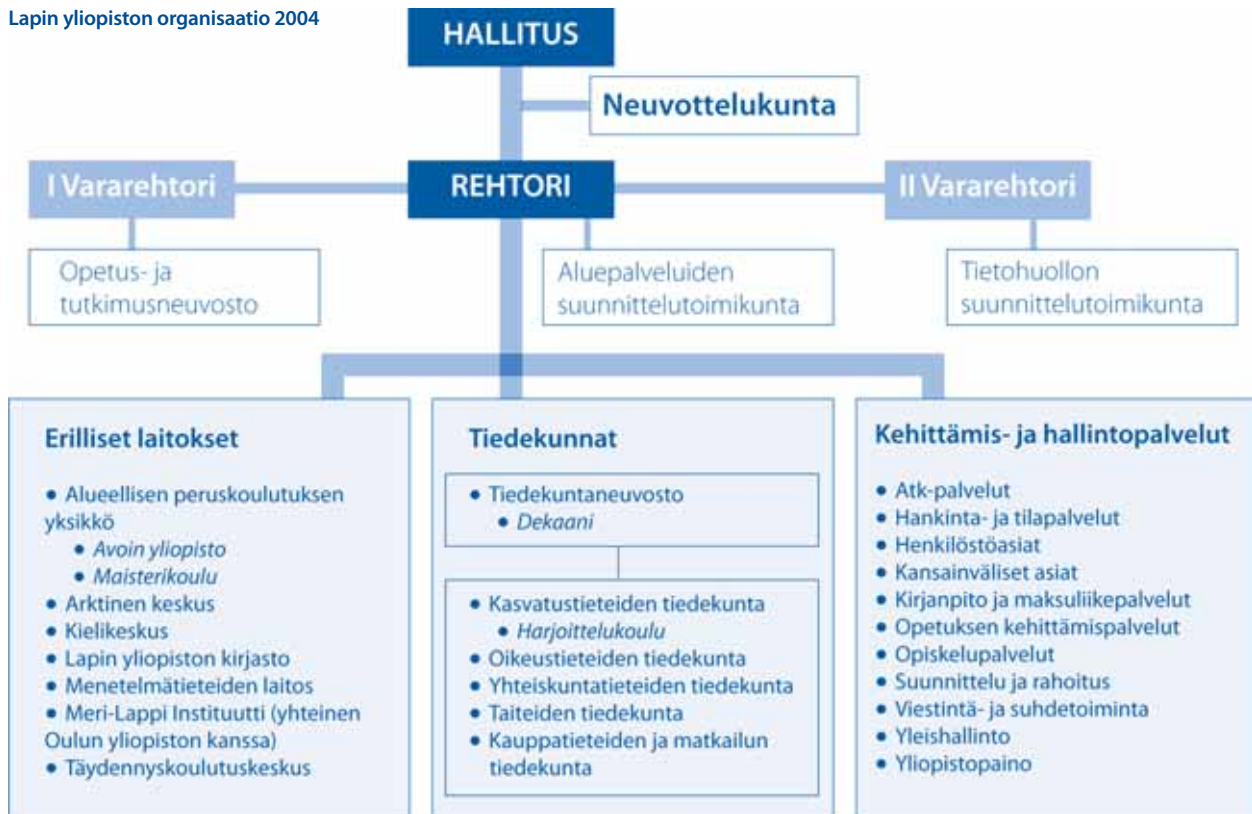
al environment of tourism, and the other the vitality of the countryside. Several smaller-scale research ventures were conducted in nature tourism. International relations were clearly visible in the activities of the Faculty. The personnel gave lectures at universities in many countries.

The third construction stage of the University of Lapland started in the summer of 2004. It is the most extensive construction project of the university. The floor space of the building will cover 1½ hectares. The total space of the building will amount to 80 % of that of the present main building. The construction costs will be around 20 million euros. The building will be ready in summer 2006, and it will be available to the university as of autumn 2006.

In autumn 2004 every new graduate student at the University of Lapland received a personal laptop computer if they so wished. The major part of the computer's costs was handled by the university. In autumn 2004 the university became a wireless campus. Four out of five (582 students) new graduate students exploited the chance in autumn 2004 to receive the laptop computer offered by the university.

The 25th anniversary of the University of Lapland climaxed with a masters' and doctors' conferment ceremony. The ceremony was arranged in May 2004 and approximately 500 guests were present. 14 honorary doctor's degrees, 31 doctor's degrees from the university, and 74 master's degrees were conferred.

AVAINLUVUT				KEY STATISTICS
	2004	2003	2002	
Tiedekunnat	5	4	4	Faculties
Erillislaitokset	7	3	3	Independent units
Muut yksiköt	3	3	3	Other units
Opiskelijat				Students
Perustutkinto-opiskelijat	3 977	3 850	3 659	Undergraduate
Jatkotutkinto-opiskelijat	378	349	304	Post-graduate
Hakeneet	4 033	3 243	2 930	Applicants
Hyväksytyt uudet	832	677	649	New students
Avoin yliopisto	4 233	4 078	4 322	Open university
Täydennyskoulutus	2 403	3 392	3 226	Continuing education
Ikääntyvien yliopisto	2 210	1 713	1 409	University of Third Age
Opiskelijavaihtoon lähteneet	126	99	117	Students abroad
Opiskelijavaihdossa saapuneet	188	160	148	Foreign students in the University
Tutkinnot				Degrees
Maisterit	380	355	335	Master's degrees
Lisensiaatit	5	7	8	Licentiate degrees
Tohtorit	19	14	7	Doctoral degrees
Tutkijakoulut	3	3	3	Graduate Schools (Coordinated by UoL)
Tieteelliset julkaisut	364	224	144	Scientific Publications
Henkilötyövuodet				Staff (Full-time Equivalent)
Opetus ja tutkimus	308	321	298	Teaching and research
Palvelu ja projekti	331	313	316	Other staff
Rahoitus (M€)				Funding (Million Euros)
Budjettirahoitus	33,3	28,4	25,9	University budget
Ulkopuolinen rahoitus	8,8	10,6	10,4	External funding

www.ulapland.fi/vuosikertomus

Toimittajat: Olli Tiuraniemi (vastaava), Sari Väyrynen

Graafinen muotoilu ja taitto: Niina Huuskonen

Tilastotiedot: Arto Eljander

Toimituskunta: Esko Riepula, Tarja Särkkä, Olli Tiuraniemi, Niina Huuskonen, Arto Eljander, Sari Väyrynen

Valokuvat: Arto Liiti, Kimmo Kuure, Juha Sarkkinen, Ville Kostamoinen, Mauri Pönttjä, Jouko Väärälä, Kari Siimes/MLI, Markku Kontio, Arktinen keskus, LaY:n arkisto

Kirjapaino: Tornion kirjapaino, Tornio 2005

Painosmäärä: 2500 kpl

ISSN 0789-7634

